

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
7:13	8:29	ירושלים
7:29	8:31	בני ברק
7:21	8:33	חיפה
7:26	8:29	באר שבע
8:09	9:18	ניו יורק
8:47	10:28	לונדון

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

היהדות לאום או דת

המאחרים לצאת

בשבועות האחרונים התפרסמו ידיעות על כך, שבשל השבתות הארוכות של הקיץ, ישנם פרצות חמורות של חילולי שבת בפרהסיא רחמנא ליצלן בשעות אחר הצהריים המאוחרות, כאשר חלק מהתחבורה ברחובות הערים הגדולות מתחילה כבר לפעול בשעות אלו.

הדבר כואב לכולנו, כי ברור לנו שרוב המוחלט של הציבור היה רוצה שהשבת תישמר בחוצות הערים, ולא תירמס ברגל גסה. עובדה היא כי רובו של יום השבת, אכן ניכר בחוצות העיר בשמירה על כבודה, וחבל שכך נראים פני הדברים בימים ארוכים אלו.

אך יש בכך דבר שנוגע גם אלינו כלל שומרי השבת. כאשר אנו יודעים על אוטובוס שיוצא לדרכו מיד עם צאת השבת, עלינו לחשוב על כך שהוא יצא בשל כך מביתו מבעוד יום, והוא נאלץ לחלל שבת כדי לבוא עם האוטובוס לתחנה מיד עם צאת השבת.

לכן כאשר אנו שומרי השבת עולים על אוטובוס מיד עם צאת השבת, יתכן שאנו גורמים לכך חילול שבת גדול יותר, כאשר בשבילנו מקדימים האוטובוסים לנוע ברחובות העיר כשעדיין שעת השבת.

אי לכך, על אף הקושי בדבר לצאת בשעה מאוחרת יותר, ראוי הדבר לכל מי שהשבת יקרה ללבו, שלא לצאת לשום דרך שהיא לפחות עד שעה לאחר יציאת השבת, כשבכך לא ייגרם על ידינו שומרי השבת, חילול שבת על ידי אחינו בשרינו, שגם הם היו רוצים לשמור על השבת, לולי אילו יוציאה התחבורה הנכפיים עליהם לעתים שלא מרצונם.

ניתוק מהיהדות המושתת על התורה והמצוות. אך אותם שלא זכו עדיין להתוודע לאור התורה והמצוות, או אלו שאינם יכולים לעמוד מול פיתוי סביבתם מכל מיני טעמים שונים, ותמיד מגלים הם את רצונם הכן והאמיתי להיות חלק מעם התורה, עם הנצח, עם שומרי המצוות, הרי שבוודאי לא נחשיב אותם כאלו שיצאו מן הכלל.

ומכל מקום, אחרי שהסקנו דין זה, שיהודי שהוא מומר לכל התורה כולה, דינו כמו גוי לכל דבר וענין, מגיע דין נוסף בגמרא, שכן מתבאר בגמרא שיהודי העובד עבודה זרה ומנסך יין לפני אלילים, או מי שמחלל שבתות בפרהסיא, דינו כמו מומר לכל התורה כולה, אף אם הוא שומר את כל דיני התורה האחרים.

ומבאר רש"י הקדוש, שהמחלל שבת דומה הוא למי שעובד עבודת אלילים, שכן חומרתו של העובד אלילים הוא בכך שהוא כופר בהקדוש ברוך הוא היחיד בעולמו, ובכך שהוא עובד לאלילים הוא כופר ביחוד הבורא בכל העולמות. וכך הוא גם המחלל שבתות בפרהסיא, שהוא כופר במעשיו ומעיד בכך עדות שקר שלא שבת הקדוש ברוך הוא כמעשה בראשית. הכפירה הזו, מביאה אותו למצב כזה, שבכך הוא מוציא את עצמו מכלל היהדות, וכשהוא שוחט בהמה, הרי זה כמו גוי ששחט את הבהמה, ואין לזה שום ערך, כך שהבהמה נשארת נבלה מוחלטת.

אין צורך להאריך בנקודה זו, מאחר והדברים זועקים לכשעצמם. כל נגיעה בשבת היא נגיעה בבסיס קיומנו כיהודים. אי אפשר להשאיר אדיש מול כך כשיהודים נוסעים ברחובות העיר בפרהסיא, דקות ספורות לפני התקדש השבת, זה מרעיד את הלב. כי מדובר בנגיעה בגבול של להיות יהודי או חלילה להיפך.

עול תורה ומצוות, הוא השליך מעליו את הכתר העליון של התואר יהודי, ובאותו זמן הוא נחשב כמו גוי, עד שיתעוררו בקרבו רגשות לבבו הפנימי של כל יהודי ויהודי באשר הוא, וישוב לקבל על עצמו את עול שמירת התורה והמצוות, ובכך לשוב לחיקו של העם אליו הוא שייך.

לא רק זה שאותו יהודי שבמודע פרק מעליו עול תורה ומצוות למגנת לב, פרק מעל עצמו את התואר יהודי, זאת ועוד במצבו זה לדינים מסויימים הוא גם גרוע יותר מגוי שאינו שומר כלל אפילו לא את הקיום המינימלי הנדרש מכל מי שבצלם אנוש יכונה. שכן כך למדנו בגמרא, שיהודי שפרק מעליו עול תורה ומצוות, והוא קרוי מומר לכל התורה כולה, אי אפשר לקבל ממנו קרבתות להקרבה בשום אופן שבועלים. לעומת זאת, גוי שהתנדב קרבן להקריבו בבית המקדש או בכל מקום אחר לשם ה', מקבלים ממנו את הקרבן, אפילו כמדידה והוא עובד אלילים.

וההסבר לדבר זה הוא, משום שיהודי גם במצב שהוא החליט לבחור בדרך הפוכה מדרך החיים של שמירת התורה והמצוות, הוא נותר במהותו ובשם התואר הנכסף של "יהודי", והזכויות והחובות של העם היהודי קיימות גם כלפיו, אלא שבאותו זמן שהוא הולך בדרך זו שאינה הולמת את היהדות, הרי הוא הוציא את עצמו מהיהדות, אבל במהותו לא השתנה כלום, וחובותיו קיימים עליו, ולכן באותו זמן שהוא לא מקיים את חובותיו העליונות בדרגתו האמיתית אליה הוא שייך, הוא נופל לדרגה פחותה מזה של הגוי שאינו מחוייב באותה רמה עליונה כמותו.

וכאן המקום להדגיש ולסייג, כי הדברים נכונים ואמורים במי שהתוודע לאור התורה והמצוות בקבלה מאבותיו ומרבותיו, ובמודע פרק מעל עצמו את העול, שבכך מכריז הוא על עצמו

רבבות לומדי הדף היומי, התחילו בשבוע האחרון את מסכת חולין, העוסקת ברובה הגדול בדיני כשרות המאכלים העולים על שולחנו של כל יהודי ויהודי. החלק הראשון במסכת, מתייחד בעיסוק בדיני שחיטת בהמות ועופות, בדרך הראויה להפוך את בשרם להיות ראוי להכנס לפה.

הדינים הראשונים במסכת זו, עוסקים באלו הראויים לעסוק בשחיטת בהמה או עוף כדי להכשירה לאכילה. ואחד מהדינים המתבארים בדינים הראשונים אותו למדו בשבוע החולף, מתייחס למי שאינו שומר את דיני התורה, אם ראוי הוא להיות שוחט. והגמרא מסיקה, כי אם יהודי עובר על אחת ממצוות התורה מחמת חמדה ותאוה, אפילו אם הוא עובר על כך במזיד ובידיעה, אין הוא נפסל בשל כך להיות שוחט, ואם יודעים שהוא שחט כפי דרישות ההלכה, אפשר וניתן לאכול משהיטתו. אך אם מדובר ביהודי שרחמנא ליצלן פרק את עול התורה והמצוות מעליו בצורה מוחלטת, שחיטתו פסולה לגמרי, כיון שהוא נחשב כמו גוי, שאינו יכול לשחוט ולהתיר את הבהמה לאכילה של יהודי.

ההסבר לדין זה הוא בכך, שהיהדות אינה שם לאום, כפי שרבים טועים לחשוב, לא ולא! היהדות היא דת! ומי שהוציא את עצמו בידיעה מדת היהדות, הוציא את עצמו מהזכות להיות חלק אינטגרלי מהעם היהודי. נכון הוא בהחלט, שמי שנוגד להורים יהודיים, הרי הוא מכלל העם היהודי, ויש לו את הזכות להיות חלק מהעם היהודי, ואין לו שום יכולת לבטל מעצמו את האות המיוחד הזה של היהדות. אך עם זאת, העובדה שהוא יהודי לכל דבר וענין, היא בכך שזכותו וחובתו לשמור על דיני התורה והמצוות אותם קיבל העם היהודי עליו בהיותו לעם, אך באותו זמן שהוא פרק מעליו

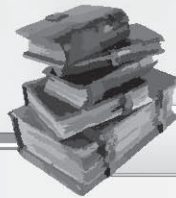

לשון חכמים

לכאורה נראה שעובד כוכבים ומזלות שדינו כגוי אינו מפאת חסרון אמונה, אלא מפאת עבירה עצמה, כי יתכן עובד עבודה זרה להנאת יצרו אף על פי שידוע שאין בה ממש וכו', הרי ענין עבודה זרה אינו האמונה בה אלא המסירה לעבודתה, וכשאמרו פרט למומר לעבודה זרה היינו לעבירת עבודה זרה דומיא דחילול שבת. ומה שכתב רש"י חולין ה, א שמחלל שבת כופר בבריאת שמים וארץ, רצה לומר שמעשיו מעידים בפנינו עדות השקר הזה אף על גב שהוא לעצמו אינו חושב בזה מאומה, ואם כן בדין הוא שלא יצא מדינו עד שיעשה תשובה, היינו חרסת העבר וקבלה גמורה בלב שלא ישוב עוד לכסלה, וכל שלא עשה תשובה וכו' הדין נותן שיהא בדינו הקדום...

ומכל מקום דעת הר"י שהביאו הרשב"א, שלענין שיהא דינו כמומר לכל התורה אינו אלא כל זמן שהוא מסור לעבודתה, אבל כל שמתרפה מעבודתה וממלא בפיו לומר שהוא יהודי, אין דינו אז כמומר לכל התורה אלא כבעל עבירה פרטית. ולכאורה יש ללמוד מזה קל וחומר למחלל שבת, שמשמור שבת אחת ופורש ממלאכה מפני איסור שבת, דאף על גב שהוא באופן שאין זה תשובה גמורה, מכל מקום לא הוי אלא כבעל עבירה אחרת, אבל אין כאן דין מומר וצריך עיון.

חזון איש הלכות שחיטה סימן ב ס"ק מד

פניני הלכה

שאלה: האם מותר לכוון טלפון נייד מערב שבת שישימש כשעון מעורר בשבת?

תשובה: מותר לכוון את שעון המעורר בטלפון הנייד שיצלצל בשבת, אך יש להמנע מלעשות את צלצול הטלפון בנגינה ובשירה, אלא רק בהשמעת קול צלצול ורעש מעורר. אמנם צריך להזהר שלא לגעת במכשיר משום שהוא מוקצה, אם לא לצורך מקומו. וכן צריך להזהר ביותר שלא לכבות את הצלצול בשבת, שיש בכך איסור מלאכה גמורה.

מקורות ונימוקים: מעיקר הדין אין איסור להפעיל מערב שבת דברים שישימו ויפעלו בשבת, אך בדברים המשמיעים קול בעת פעולתם, החמיר הרמ"א (רנב, ה) שלא להפעיל אותם בשבת אלא אם כן במקום הפסד מרובה. והוסף הרמ"א, שמותר להפעיל שעון מערב שבת, אף שהוא משמיע קולות במהלך פעולתו, כיון שבזה כולם יודעים שערכו זאת מערב שבת, כיון שכך הדרך. ומטעם זה מותר להפעיל מזגן על ידי שעון שבת, אף שהוא משמיע קול בעת פעולתו. אך כתבו הפוסקים, שהדברים נכונים רק בדברים הנמשכים בפעולתם מערב שבת, ובהם יש להחמיר לכתחילה שלא ימשיכו ויפעלו בשבת, כיון שיש בכך זלזול בשבת כשהם משמיעים קול של מלאכה בשבת ונראה כאילו הפעילו אותם בשבת, ורק במקום הפסד הקילו, ואם הם דברים שהכל יודעים שרגילים להפעיל אותם מבעוד מועד מותר אפילו לכתחילה. אבל בדברים שרגילים להדליק אותם בעת הפעלתם, ומתחילים את פעולתם בשבת, אין שום צד להתיר להפעיל אותם בשבת אף על ידי שעורים אותם מערב שבת. ולכן אין שום היתר להפעיל טיפ או דיסק על ידי שעון שבת שיתחיל את פעולתו בשבת, אפילו במקום הפסד מרובה. ולכן אסור להפעיל את הטלפון כשעון מעורר על נגונים, שבכך נשמע הדבר כאילו הדליקו בשבת מכשיר שינגן. אבל מותר להפעיל את המכשיר שיעשה צלצול מעורר, שכך הוא הדרך שעורכים אותו מערב שבת. ראה: שו"ת מנחת יצחק, א קז; מנחת שלמה ב, כ; שבט הלי א, מז; יביע אומר ו, לד. וראה פסקי תשובות רנב, ז.

אמרת השבת

וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויציאתך ה' אלקיך משם ביד חזקה ובורע נטויה על כן צוה ה' אלקיך לעשות את יום השבת

דברים ה, טו
ביאר המשך חכמה כי עיקר מצות שבת שהוא מורה על חידוש העולם ושייש לעולם בורא ומנהיג ועשה הכל במכוון, וזה עדות על עיקרי האמונה בבורא, ובלא זה אין מקום לאמונה בהשגחה ושכר ועונש כלל. לכן מי שאינו שומר שבת הוא מומר לכל התורה כולה, כי זה מצב ויסוד התורה.

רק שמצד זה הלא היה ראוי ונאות לכל באי העולם לשמור שבת ואף לכן נח, כי אל עצם השבת המורה על יחס העולם לבורא הלא שוה הוא עם הישראלי, כי שניהם התהוו במאמר אדון כל, ומדוע מצאנו להיפך כי בן נח ששבת חייב מיתה?

אמנם, מי הוא המעיד כי הבורא ברא את העולם במכוון וכולו מתנהל בהשגחה העליונה, הלא רק האומה הישראלית, אשר עם יותר מהרבה רבבות אלף הוציאים משעבוד מצרים במסות באותות ובמופתים, והכה הארץ והאוויר והחי והמדבר ובקע ים, ובעמוד אש לילה ובעמוד ענן יומם, ובמן כלכלם, אשר כל אלה לא יעשה רק בורא העולם ויוצרה, הוא יכול לשנות ולהפכה כחומר חותם. ולזה אמר הכתוב (ישעי' מג, יב) 'זאתם עדי ואני א-ל', שהם הם המעידים על המציאו העולם מן ההעדר אל ההויה.

ולזה אמר הכתוב 'וזכרת וגו' כי ביד חזקה ובורע נטויה, הרי אתה היודע, אתה הרואה כי אנכי בראתי שמים וארץ, אנכי עשיתי יכל אשר בס', לכן 'צוה ה' אלקיך לעשות את יום השבת'.

פרשת השבת

מָה אָקֵב לֹא קִבְּהָ אֵל וּמָה אָנְעִים לֹא יַעַם ה' :

(במדבר כג, ח)

הספרים הביאו בשם מדרש פליאה, דברים מופלאים, וכך אמרו: אמר בלעם לבלק: האיך אקללם, הלא הם לובשים בגדי שבת ויום טוב. והדברים מופלאים, מה השייכות בין זה שהם לובשים בגדי שבת, לזה שאין יכול לקללם?

ביאר בספר חמודי צבי, כי הנה האור החיים בפסוק זה עמד על כך מה ההשפעה של קללה, הרי ממה נפשך אם המקולל חייב כפי הדין שתבוא עליו רעה חלילה, הרי גם ללא הקללה לא ינצל מנך, ואם לא עשה דבר שראוי שתבוא עליו הקללה, הרי קללתו תשוב על ראש המקלל. וביאר, כי מדת הקדוש ברוך הוא להאריך אף לעוברי רצונו, אך בעת אשר יקלל אדם את חבירו תסובב הקללה שעוונותיו אשר ה' מאריך לו אפו עליהם ימהר להפרע ממנו. ולכן בלעם חיפש להזכיר את עונותיהם של ישראל, כדי שתחול עליהם הקללה חלילה.

אמנם חז"ל אמרו (שבת קיח, ב) שהמשמור שבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. וכבר התקשה הט"ז (אורח חיים סימן רמב) ממה נפשך אם לא עשה תשובה מה תועיל לו השבת, ואם עשה תשובה מה צריך הוא את השבת? ותירץ בספר ישועות יעקב, כי על פי מזלות הבריאה, יום השבת הוא יום גרוע ואין בו הצלחה, ואם כך בעצם הדבר שאדם שובת בשבת אין ניכר בו שהוא מקיים את רצון ה', ויתכן שהוא שובת מחמת המזל הרע של אותו יום. אבל אם הוא שומר את השבת בשמחה, ומורה שאין הוא מושגח על המזלות, ממילא בזה עצמו הוא מבטל את הדעות הנפסדות של דור אנוש שעבדו למזלות, ולכן מוחלים לו, כי זה עצמו תשובה על חטא עבודה זרה.

והנה דור המדבר חטאו בחטא העגל, שגם זה היה טעות כמו דור אנוש שחשבו בכך שיש שליטה למזלות. ולכן חיפש בלעם בנקודה זו כדי שתחול עליהם הקללה, אך כיון שראה שהם לובשים בגדי שבת וחג, ושומחים עם השבת, הרי מורה הדבר שהם מאמינים בהשגחת הבורא, וכופרים במזלות, ובכך נמחל להם חטא העגל, ושוב לא יכולה הקללה לחול עליהם.

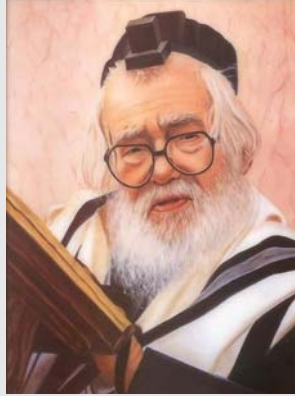

מעשה לשבת

הרגעת התינוק לכבוד שבת

הנוגעות לעשרים השנים מאז שרעייתו הרבנית הלתה את חוליה האחרון שממנה הסתלקה לבית עולמה: הוא בעצמו היה מכין את מצרכי המזון הדרושים לבישול החמין לשבת, כבר בבוקר השכם של יום השישי, עוד לפני לכתו לתפילת שחרית. בדרך חזרת מתפילת שחרית בשיבה, היה הולך בעצמו למכות לקנות חלות, ולא הסכים בשום אופן שיעזרו לו בכך כלל. מלבד טעימת פת שחרית, שחיובה מבואר בגמרא, לא טעם בכל יום השישי שום דבר, מלבד שתיית כוס תה. לפני חצות היום היה גוזר את צפרניו, ואחר כך שורפן על אש הכירים של הגו. מיד לאחר מכן היה הולך להיטהר לקראת שבת במקוה טהרה.

היה זה בימים של מלחמת תש"ח, כאשר היישוב היהודי המתחדש בארץ הקודש, סבל שוב מגזירות ורדיפות צר ואויב. בתוך היישוב היהודי היו רבים מניצולי השואה, שעברו את גירות השמד במלוא עוזם, במחנות ציה וצלמות, וזה אך עתה החלו לחיות את חייהם מחדש, והנה שוב נפל עליהם מוראם של רדיפות ועיניים. באופן מיוחד נחת הסבל על היישוב היהודי בירושלים בהיותם נתונים להפגנות כבדות מימין ומשמאל, על ידי בני ישמעאל, הפגנות שעלו בחייהם של פשוטי יהודיות רבות מנשוא, וקול נהי ובכי נשמע מכל עבר. ירושלים העיר היתה נתונה במצור ובמצוקה, והדרכים אליה היו חסומות וכמעט בלתי ניתנות למעבר. באותם ימים כיהן הגרא"מ ש"צ זצ"ל כר"מ ביישיבת לומז'א בפתח תקוה, אך משפחתו התגוררה בירושלים. במשך זמן רב נהג לשהות בימות השבוע בשיבה, ולקראת שבת קודש היה שב לביתו ולמשפחתו אשר בירושלים. אך בימי המלחמה, עקב המצור הוא נותר אף לעשות את השבת בפתח תקוה, כאשר הוצעה לו אכסניה מיוחדת בבית משפחת גולדברג.

את נרות השבת היה מכין על השולחן מיד עם צאת השבת הקודמת, והמנורה עם הנרות הדבוקים בה עמדו על השולחן במקומם כל השבוע. את הנרות היה מודליק בזמן כניסת השבת בירושלים, ארבעים דקות לפני השקיעה, וסמוך לכך היה יוצא למרפסת ביתו ואומר בפה מלא: הרנינו מקבל עלי את קדושת השבת. מיד לאחר מכן יצא ועלה לשיבה לקראת אמירת סדר קבלת שבת בציבור. היה מספר מזכרונותיו בעת שלמד בצעירותו בעיר פוניבז' ביישיבתו של הגאון הנודע רבי יצחק יעקב רבינוביץ המפורסם בכינוי רבי איצ'לה פוניבז'ר, שרבי איצ'לה היה יוצא יחד עם אחד מגדולי עירו בעל מחבר ספר 'נעם המצוות', להסתובב בחצות העיר לפקח על סגירת הנזירות ושבת המלאכה. והיה בעל 'נעם המצוות' אומר, כי על אף שביחס לכלל המצוות הכלל הוא שעל האדם לומר 'אפשי בבשר חזיר אבל מה אעשה והתורה ציוותה עלי שלא אוכל', כלפי שבת אין הדברים כך, שבמצוות שבת צריך עונג שבת, ולכן צריך האדם לקבל את שמירת השבת מרצון ובשמחה, באמירה 'הרנינו רוצה לקבל עלי את השבת', וכך היה מדבר עם כל אנשי העיר, שיראו להוסיף עוד מהחול על הקודש.

להפרעת תלמודו של ראש הישיבה, ולכן מיהרה אל העריסה ורצתה לקחת אותה אליה. אך ראש הישיבה פנה אליה וביקש ממנה כי תשאיר את התינוק כאן, וכי הדבר אינו מפריע לה כלל. אך האשה סברה שאין זה כבוד התורה שכך יעמוד לו ראש הישיבה הנערץ על התלמידים, ויתעסק בהרגעת עולל ופעוט נענועני עריסתו, ולפיכך ביקשה בכל זאת להוציא את העריסה ולהביאו אליה. או אז פנה אליה הרב שך ואמר לה: הלא תביני, בגמרא נאמר שכל אדם חייב ליטול חלק בהכנת המאכלים לשבת, ואפילו אמוראים גדולים עסקו בהכנות הפיזיות לכבודה של השבת. לעזור לך במטבח איני יכול, אבל כאשר אני מרגיע את התינוק ועל ידי כך מתאפשר לך לבלש את מאכלי השבת ברגיעה, הרנינו שותף בזה בהכנת מאכלי השבת, ואם כן הניחי לי להרגיעו, סיים הרב שך את דבריו.

***

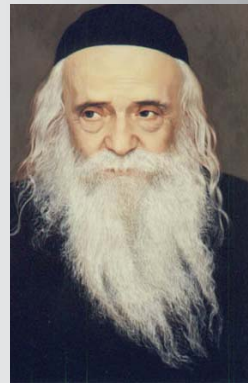
מן הענין לצטט כאן קטעים מהנהגותיו של ראש הישיבה זצ"ל, בשנים מאוחרות יותר, בנוגע להכנות לקראת שבת, הנהגות

והנה ביום שישי אחד, כאשר עקרת הבית עסקה במטבח בהכנת צרכי שבת, נשמע מחדר הלימוד שבבית קול תינוק בוכה. היה זה הילד הקטן שבין בני המשפחה, שהיה מחוסר הרגעה, ולפיכך החל להשמיע את קולו בככי. האשה שעסקה בהעמדת תבשיל על האש, חישיבה וסברה כי לא נורא אם הילד הקטן ימשך עוד רגע קט לכבות, ובינתיים היא תסיים את מלאכת הכנת התבשיל. והנה לפתע השתתק קולו של הילד. האשה שהבינה כי הילד אינו משתתק סתם, נבהלה וחשבה שמא אירע דבר מה לילד שהפסיק את נשימתו חלילה, ואצה רצה במהירות לחדר הלימוד. והנה להפתעתה היא רואה, את ראש הישיבה עומד ליד עריסת התינוק, כאשר ידו האחת אחוזת בגמרא ועינו מעיינת בתוך הדברים, וידו השניה מנענעת את העריסה להשתק את התינוק, וכשפיו ממלמל 'לכבוד שבת קודש'. האשה שראתה את המחוזה, נבהלה מלחשוב על כך שהיא גורמת

דבריהם הם זכרונם

הנה"ק רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז קלויזנבורג זצ"ל - ט' תמוז תשנ"ד

אחת מדמויות ההוד שזכה להם דורנו, היתה דמותו הפלאית והאגדית של האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצ"ל, שעוד בצעירותו הרעיש תבל ומלואה בגאונותו המיוחדת ובעבודת ה' שלמעלה מהשגת אנוש שחרגה מכל גבול. במיוחד קנו להם שם השבתות הנעלות במחיצתו, החל מריקודו הסוער בקבלת השבת בעת אמירת "בואי בשלום", והמשיך בשולחנות הקדושים אותם ניהל בקדושה ובטהרה בסופה ובסערה, בהם גם להם את מלחמת התורה, כאשר מידי שבוע בשבוע היה מחדש ציצים ופרחים של חידושי תורה עמוקים אותם העלה בפני המסתופפים בצילו.

גם בשנות עברה וזעם, כאשר שתה את כוס התרעלה עד תומם, לא ויתר כי הוא זה על כל מנהגיו המיוחדים ליום השבת. הוא מסר את נפשו כפשוטו ממש על שמירת השבת עד קצה הגבול, כאשר אף לא הסכים לגעת במוקצה שלא לצורך פיקוח נפש ממש. בתקופה מסוימת העבירו אותו במתפרה, ומלבד בשעות שבהם נערכה ביקורת קפדנית ודקדקנית, היה ממחר לאחוז במחט התפירה בידו כאשר היה זה פיקוח נפש מוחשי וקיים, אך בשאר הזמן אפילו לא נגע במחט, למרות שהיה נתון בכך בסכנה עצומה כל רגע ורגע.

אך לא רק על שמירת השבת לא ויתר, אלא אף על מנהגי כבוד השבת לא היה מסכים לוותר כלל. את הלחם שחילקו במחנות מידי יום, היה שומר ומצניע לעצמו כדי שיהיה לו פת לכל סעודות השבת. ואם לא די בכך, אף היה מנסה להשיג מאכלי שבת אותם נוהגים לאכול בסעודות השבת. לא אחת התרוצץ נואשות לחפש החיכת בצל, אותה נהג לאכול בסעודת השבת, כאשר היה מסכים לתת בתמורה לכך את כל אשר לו.

בעודו בעמק הבכא, לא ויתר על אמירת דברי תורה במהלך יום השבת, וכאשר היה מגיע זמן בין השמשות של יציאת השבת, היה אומר דברי תורה וכיבושין לעתים לעצמו בלבד, כפי שהיה נוהג כאשר היה יושב בבית מדרשו.

במיוחד נודע במאבקו הנחרץ והחריף להחזיר את שמירת השבת גם לפי שיטת רבינו תם, כאשר הקדיש לכך מאמרים רבים ובידורים נרחבים, כשבהם פרס את שיטתו על החובה הגמורה להוסיף על שמירת השבת עד זמן יציאתה גם לפי רבינו תם.

משל ונמשל

בשבת אין מתפללים על חולה אלא אומרים 'שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא'.

הסביר זאת בעל המאור עינים הרב הקדוש רבי מנחם נחום מטשרנוביל זכותו יגן עלינו בדרך משל:

סממני הרפואה אשר נותנים לחולה, מורכבים לעתים מכמה וכמה סממנים ותרופות ועשבים, שלא אחת צריכים לאסוף אותם מהרבה מדינות שונות, והרוקח הוא שבוללם ואוספם ובוללם יחד לרפואה אחת. כך היא דרך הרפואה על ידי קיבוץ הסממנים והפיכתם לתערובת אחת.

יודעים אנו כי כל המתרחש כאן בעולם, הוא סמל ומשל למה שמתרחש בעולמות העליונים, וכשם שעל פי דרכי הטבע התרופה באה לה על ידי קיבוץ סממנים שונים ממקומות רבים למקום אחד והפיכתם למרקחת אחת, כך גם בעולמות העליונים באה הישועה על ידי התעוררות בכל מיני העולמות, וכך נהפכת מדת הדין למדת הרחמים.

השבת היא עולם האחדות, וכל העולמות מתעלים בה, ולכן אין צריכים לאסוף את סממני הרפואה הרוחניים מכל העולמות, כי כולם נמצאים ביחד, כאשר השבת היא הגמר ובגמר מצוי הכל.

זהו איפוא ביאור מה שאומרים: "שבת היא מלזעוק", זעקה היא גם מלשון קיבוץ, שבשבת אין צורך לאסוף את העולמות, ולכן "רפואה קרובה לבוא", שאין צורך לאסוף את הרפואה ממדריגות רחוקות.

לזכות משפחת ר' יעקב שמואל בערגער שיחי'
לזכות משפחת ר' יהושע אריה בערגער שיחי'
לזכות משפחת ר' מנחם יהושע אפשטיין שיחי'

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030

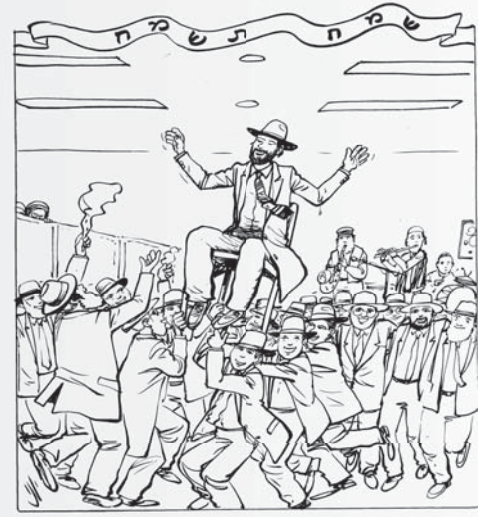

יְדֵי הַשֶּׁבֶת

יְדֵים יְקָרִים!

בשבועות האחרונים, בטח פל אחד מכם היה בשמחת שבת חתן בבית הכנסת שבו התפלל. כשכמעט בכל בית כנסת נשמעו קול מצהלות חתנים, באשר החתנים עולים לתורה, ומעזרת הנשים משלכים המצעדנים והממתקים לכבוד השמחה הגדולה.

איזה יפי זה לראות את הילדים המרפינים את עצמם וממקרים לתפס ככל ילקתם ממיני המתיקה המשלכים מעל. אף אחד לא מפספס כלום, כל טופי יש עליו פמה ידים המנסות לאחזו בו. פל שקית המשלכת ונתקעת לה אי שם, מיד ימצאו הילדים הזריזים שימחרו להוריד אותה ולתפס אותה.

ורגילים לומר
שיש בקך מסר
עמק לכל חתן,
שהוא רק יאחז
חזק בתורה,
והשפע כבר
יבוא מאליו
מלמעלה.

גם באשר ילד
קטן מתחיל
ללמוד את
אותיות התורה

הקדושה בהגיעו לגיל שלש, נהוג בתפוצות ישראל, שמכינים לו לוח עם אותיות הא' ב', ומעליהם מורחים דבש, והתינוק מלקק את הדבש, כדי להמחיש לו שהתורה מתוקה ונעימה.

צדיקים אמרו, כי הקדוש ברוך הוא ברא דבש ומיני מתיקה בעולם, כדי שנוכל לומר ולהמחיש על מתיקות התורה והמצוות כי הם מתוקים מדבש ונפת צופים. כך גם ברא הקדוש ברוך הוא כסף וזהב בעולם, כדי שנוכל להמחיש ולומר טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וקסף

כך עלינו להתרגל לכל מצוות התורה, לקום אותם בחשק ובשמחה ובהנאה, ממש כמו שאוכלים מיני מתיקה.

עלינו להתנפל על עוד אפשרות של קיום מצוות, ממש כמו על חבילת ממתקים נוספת שנוקרת לנו מלמעלה.

למשל, בכל יום ששי כשאנו מתפוננים לבואה של שבת המלכה, עלינו לחפות לה בדיוק כמו לשקית הממתקים שאולי נקבל בשבת, וזה רק הגמא ומשל קטן לעמות הצפיה שעלינו להרגיש למתיקותה של השבת.

עלינו לנצל כל דקה של שבת, בדיוק כפי שמנצלים כל משהו שמשלך לעברנו, לא לפספס שום דבר ושום רגע.

שבת שלום ומברך.